

[Undervisningsministeren.]

af loven om ungdommens uddannelsesfond med 50 mill. kr., hvortil kommer en øget adgang til statsgaranterede lån til uddannelse på mindst andre 50 mill. kr. Der er fremsat forslag om, at studieafgiften ved seminarier skal bortfalde. Det er en lettelse for de uddannelsessøgende på i hvert fald 10 mill. kr. Der er fremsat forslag om nye tilskud til private skoler, som betyder en forbedring af tilskuddene og dermed mulighed for lavere betaling for opholdet på disse skoler. Der blev i sidste folketingssamling bevilget 1.250 mill. kr. til udbygningen af de tre universiteter indtil 1976, og vi skal i år lovgive om yderligere udbygning af centre for højere uddannelse. Udbygningen af uddannelsesinstitutioner som Danmarks tekniske højskole, landbohøjskolen, handelskoler, tekniske skoler, gymnasier og HF-kurser fortsætter efter de planer, der er lagt, og jeg kunne nævne adskillige andre områder, hvor uddannelsessystemet udbygges.

Det er på denne baggrund helt urimeligt at tale om, at der føres en politik, som er fjendtlig over for uddannelsen og over for de unge. Vi kunne måske alle ønske, at det skulle gå endnu hurtigere, men vi har økonomiske rammer, der skal overholdes, og vi har ikke så mange lærere at sætte ind på de opgaver, som vi gerne ville kunne sætte ind. Men at kalde det fjendtligt over for uddannelse og ungdom er åbenlyst urimeligt. Og så gentager jeg, at de uddannelsessøgende må forstå, at de ikke er de eneste, der har krav på forbedringer. De har heller ikke grund til at være utilfreds med den prioritering, der sker. Undervisningsministeriet har i budgetforslagene en stigning på 48 pct. af de samlede udgifter fra 1968-69 til 1972-73. Det er en stigning, der er større end for noget andet ministerium bortset fra udenrigsministeriet, hvor den særlig hurtige udbygning af hjælpen til udviklingslandene giver en højere procentvis stigning, men beløbsmæssigt en langt mindre stigning.

Jeg har her kun nævnt de store opgaver på uddannelsesområdet. For en samfundsøkonomisk vurdering skal de sammenholdes med ønsker om store offentlige bevillinger på andre områder: sygehuse, socialforsorg, trafikvæsen, broer, flyvepladser, opgaver, der også er overordentlig vigtige. Man må nødvendigvis foretage en afvejning af, hvor

hurtigt man kan gennemføre alle disse store opgaver, og i hvilken rækkefølge det bør ske. Det er netop det, der er tanken i regeringens perspektivplanlægning, som er under udarbejdelse just nu. Ikke mindst de unge studerende, de unge aktivister, der så hyppigt taler om, at deres uddannelse skal være mere samfundsrelevant, burde være de første til at kunne se sammenhængen mellem de mange opgaver her og udbygningen af ungdommens uddannelsesfond. Vil man se samfundsrelevant på problemerne, kan man ikke trække et enkelt problem frem, som man er særlig interesseret i, og give det en altovervejende dominans, sådan som den demonstration, der fandt sted foran Christiansborg for et par dage siden, gjorde det. Det er udtryk for en ensidighed, som jeg ikke kan acceptere, og som regeringen ikke kan acceptere. Vi må anlægge en helhedsbetragtning på de opgaver, der skal løses.

Det lovforslag om revision af ungdommens uddannelsesfond, som regeringen har fremsat for 1969-70, indeholder en udbygning af den bestående ordning, herunder, som jeg allerede har nævnt, en vis hensyntagen til von Eyben-udvalgets planer for støtten til elevuddannelser. Det er ganske overensstemmende med, at jeg ved betænkningens offentliggørelse sagde, at der ikke kunne blive tale om at begynde en egentlig overgang til et nyt system for finansåret 1969-70, at en sådan overgang tidligst kunne ske 1970-71 eller 1971-72, og at der måtte blive tale om en gradvis reform. En overgang fra de nuværende ca. 250 mill. kr. årlig til ungdommens uddannelsesfond til ca. 1.000 mill. kr. årlig er ikke mulig i en kort periode. Jeg sagde videre ved den lejlighed, hvor von Eyben-udvalgets betænkning blev offentliggjort, at vi omgående ville gå i gang med forberedelserne til administrationen af en nyordning. Det er sket, og forhandlinger med administrationsrådet herom skrider frem.

Når vi dernæst skal drøfte den videre fremgangsmåde, må der tages stilling til, om målet skal være en uddannelsesløn, som ønskes af de studerendes repræsentanter i udvalget, eller en kombination af stipendier og lån. Det vil i alie tilfælde vare mange år, før de økonomiske forudsætninger for en uddannelsesløn er til stede, og det er meget tvivlsomt, om der vil være flertal i befolk-